

**Konventa e mbrojtjes së të Drejtave të
Njeriut dhe Lirive themelore amenduar
sipas Protokollit n° 11**

**shoqëruar nga Protokolli shtojcë dhe
Protokollet n° 4, 6 e 7**

Teksti i Konventës është amenduar në përputhje me dispozitat e protokollit n°3 (STE n°45), hyrë në fuqi më 21 shtator 1970, të protokollit n°5 (STE n°55), hyrë në fuqi më 20 dhjetor 1971 dhe të protokollit n°8 (STE n°118) hyrë në fuqi më 1 janar 1990, dhe përfshinte nga ana tjetër tekstin e Protokollit n°2 (STE n°44), që sipas nenit 5, paragrafi 3 bënte pjesë në Konventë që kur kishte hyri në fuqi, më 21 shtator 1970. Të gjitha dispozitat e amenduara apo të shtuara nga këto protokolle u zëvendësuan nga protokolli n°11 (STE n°155), që nga data e hyrjes së tij në fuqi më 1 nëntor 1998. Duke filluar nga kjo datë, Protokolli n° 9 (STE n°140), hyrë në fuqi më 1 tetor 1994, është shfuqizuar.

Sekretariati i Gjykatës evropiane të të Drejtave të Njeriut
nëntor 1998

Qeveritë nënshkruese, Anëtare të Këshillit të Evropës,

Duke pasur parasysh Deklaratën universale të të Drejtave të Njeriut, të shpallur nga Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara më 10 dhjetor 1948;

Duke pasur parasysh se kjo Deklaratë ka për qëllim të sigurojë njohjen dhe zbatimin universal dhe efektiv të të drejtave të shpallura në të;

Duke pasur parasysh se qëllimi i Këshillit të Evropës është që të realizojë një bashkim më të ngushtë midis anëtarëve të tij dhe se një nga mjetet për të arritur këtë qëllim është mbrojtja dhe zhvillimi i të drejtave të njeriut dhe i lirive themelore;

Duke ripohuar përkushtimin e tyre të thellë ndaj këtyre lirive themelore që përbëjnë vetë themelet e drejtësisë dhe të paqes në botë dhe ruajtja e të cilave mbështetet kryesisht mbi një regjim politik me të vërtetë demokratik, nga njëra anë, dhe, nga ana tjetër, mbi një koncept dhe respekt të përbashkët të të drejtave të njeriut që ato kanë marrë përsipër të mbrojnë;

Të vendosura, si qeveri të Shteteve evropiane që shtyhen nga e njëjta frymë dhe që kanë një pasuri të përbashkët të idealeve dhe të traditave politike, të respektimit të lirisë dhe të epërsisë të së drejtës, të marrin masat e para të përshtatshme për të siguruar garancinë kolektive të disa prej të drejtave të shpallura në Deklaratën Universale;

Janë marrë vesh për sa vijon:

Neni 1 – Detyrimi për të respektuar të drejtat e njeriut

Palët e Larta Kontraktuese i njohin çdo njeriu që përfshihet në juridiksionin e tyre të drejtat dhe liritë e përcaktuara në titullin I të kësaj Konvente.

TITULLI I – TË DREJTAT DHE LIRITË

Neni 2 – E drejta për jetën

1. E drejta e çdo njeriu për jetën mbrohet me ligj. Vdekja nuk mund t'i shkaktohet me qëllim kujtdoqoftë, me përjashtim të rastit të zbatimit të një vendimi kapital të dhënë nga një gjykatë, në rastin kur krimi ndëshkohet me këtë dënim nga ligji.

2. Vdekja nuk quhet e shkaktuar në kundërshtim me këtë nen në rastet kur ajo është pasojë e përdorimit të forcës i bërë absolutisht i domosdoshëm;
 - a. për të siguruar mbrojtjen e çdo personi kundër dhunës së paligjshme;
 - b. për të kryer një arrestim të rregullt ose për të penguar arratisjen e një personi ligjërisht të burgosur;
 - c. për të kundërshtur, në përputhje me ligjin, një trazirë ose një kryengritje.

Neni 3 – Ndalimi i torturës

Askush nuk mund t'i nënshtrohet torturës, as dënimeve ose trajtimeve çnjerëzore ose poshtëruese.

Neni 4 – Ndalimi i skllavërisë dhe i punës së detyruar

1. Askush nuk mund të mbahet në skllavëri as në robëri.
2. Askush nuk mund të shtrëngohet të kryejë një punë me dhunë ose të detyruar.
3. Nuk quhet si "punë e imponuar me dhunë ose e detyruar", në kuptimin e këtij neni:
 - a. çdo punë që i kërkohet normalisht një personi, të cilit i është hequr liria në kushtet e parashikuara nga neni 5 i kësaj Konvente, ose gjatë vënies së tij në liri me kusht;
 - b. çdo shërbim me karakter ushtarak ose, në rastin e kundërshtarëve të ndërgjegjes në vendet ku kundërshtimi i ndërgjegjes është i njohur me ligj, një shërbim tjetër në vend të shërbimit ushtarak të detyrueshëm;
 - c. çdo shërbim që kërkohet në rast krizash ose fatkeqësish që kërcënojnë jetën ose mirëqenien e bashkësisë;
 - d. çdo punë ose shërbim që bën pjesë në detyrimet qytetare normale.

Neni 5 – E drejta për liri dhe siguri

1. Çdo person ka të drejtën e lirisë dhe të sigurisë. Askujt nuk mund t'i hiqet liria, me përjashtim të rasteve që vijojnë dhe në përputhje me procedurën ligjore:
 - a. kur burgoset rregullisht pas një dënimi të dhënë nga një gjykatë kompetente;
 - b. kur arrestohet ose burgoset në mënyrë të rregullt për moszbatim të një urdhëri të dhënë në përputhje me ligjin, nga një gjykatë, ose për të garantuar ekzekutimin e një detyrimi të parashkruar nga ligji;
 - c. kur është arrestuar dhe paraburgosur për t'u çuar përpara autoritetit gjyqësor kompetent, kur ka arsye të besueshme për të dyshuar që ai ka kryer një vepër penale, ose kur ka motive të arsyeshme për të menduar për domosdoshmërinë për ta penguar që të kryejë një vepër penale ose për tu larguar pas kryerjes së saj;
 - d. kur është fjala për heqjen e rregullt të lirisë së një të mituri, të vendosur për edukimin e tij të mbikqyrur, ose për heqjen e rregullt të lirisë së tij me qëllim për ta çuar përpara autoritetit kompetent;
 - e. kur është fjala për heqjen e rregullt të lirisë së një personi të dyshuar se mund të përhapë një sëmundje ngjitëse, të një të çmenduri, të një alkoliku, të një toksikomani ose të një vagabondi;
 - f. kur është fjala për arrestimin ose burgimin e rregullt të një personi për të ndaluar hyrjen e tij të paligjshme në territor, ose kundër të cilit është në vijim një procedurë dëbimi ose ekstradimi;
 2. Çdo person i arrestuar duhet të informohet, brenda një afati sa më të shkurtër dhe në një gjuhë që ai e kupton, për arsyet e arrestimit të tij dhe për çdo akuzë të drejtuar kundër tij.
 3. Çdo person i arrestuar ose i paraburgosur, në kushtet e parashikuara në paragrafin 1.c të këtij neni, duhet të çohet menjëherë përpara një gjykatësi ose një magjistrati tjetër të autorizuar me ligj që të ushtrojë funksione gjyqësore dhe ka të drejtë të gjykohet brenda një afati të arsyeshëm ose të lirohet gjatë procedurës. Lirimi mund të kushtëzohet me një garanci që siguron paraqitjen e personit të interesuar përpara gjyqit.
 4. Çdo person të cilit i është hequr liria me arrestim ose me burgim ka të drejtë të paraqesë një ankim përpara një gjykate me qëllim që kjo e
- 4

fundit të vendosë, brenda një afati të shkurtër, për ligjshmërinë e burgimit të tij dhe të urdhërojë lirimin, në qoftë se burgimi është i paligjshëm.

5. Çdo person, viktimë e një arrestimi ose e një burgimi në kushte të kundërta me dispozitat e këtij neni ka të drejtë për dëmshpërblim.

Neni 6 – E drejta për një proces të rregullt

1. Çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohej drejtësisht, publikisht dhe brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme, e krijuar ligjërisht, e cila do të vendosë qoftë për mosmarrëveshjet mbi të drejtat dhe detyrimet e tij me karakter civil, qoftë për bazueshmërinë e çdo akuze të natyrës penale të drejtuar kundër tij. Vendimi duhet të jepet publikisht, por prania në sallën e gjykatës mund t'i ndalohej shtypit dhe publikut gjatë të gjithë procesit ose gjatë një pjese të tij, në interes të moralitetit, të rendit publik ose të sigurimit kombëtar në një shoqëri demokratike, kur interesat e të miturve ose mbrojtja e jetës private të palëve në proces e kërkon këtë, ose në masën e gjykuar krejtësisht të domosdoshme nga gjykata, kur në rrethana të veçanta publiciteti do të ishte i një natyre që do të dëmtonte interesat e drejtësisë.
2. Çdo person i akuzuar për një vepër penale prezumohet i pafajshëm derisa fajësia e tij të provohet ligjërisht.
3. Çdo i akuzuar ka të drejtë pikërisht që:
 - a. të informohet, brenda një afati sa më të shkurtër, në një gjuhë që ai e kupton dhe në mënyrë të hollësishme, për natyrën dhe për shkakun e akuzës që bëhet kundër tij;
 - b. t'i jepet koha dhe lehtësitë e nevojshme për përgatitjen e mbrojtjes;
 - c. të mbrohet vetë ose të ketë ndihmën e një mbrojtësi të zgjedhur prej tij dhe, në qoftë se ai nuk ka mjete për të shpërblyer një mbrojtës, të mund të ndihmohet falas nga një avokat i caktuar zyrtarisht, kur e kërkojnë interesat e drejtësisë;
 - d. të marrë në pyetje, ose të kërkojë që të merren në pyetje dëshmitarët e akuzës dhe të fitojë të drejtën e thirrjes dhe të pyetjes së dëshmitarëve që e shfajësojnë, në kushte të njëjta me dëshmitarët e akuzës;

- e. të ndihmohet falas nga një përkthyes, në qoftë se nuk kupton ose nuk flet gjuhën e përdorur në gjyq.

Neni 7 – Nuk ka dënim pa ligj

1. Askush nuk mund të dënohet për një veprim ose një mosveprim që në çastin kur është kryer nuk përbënte vepër penale sipas të drejtës kombëtare ose ndërkombëtare. Po ashtu, nuk mund të jepet një dënim më i rëndë se ai që ishte i zbatueshëm në çastin kur vepra ka qënë kryer.
2. Ky nen nuk do të ndikojë mbi gjykimin dhe dënimin e një personi fajtor për një veprim ose një mosveprim, i cili në çastin kur është kryer, quhej vepër penale sipas parimeve të përgjithshme të së drejtës të njohura nga kombet e qytetëruara.

Neni 8 – E drejta për respektimin e jetës private dhe familjare

1. Çdo person ka të drejtë që t'i respektohet jeta e tij private dhe familjare, vendbanimi dhe korrespondenca e tij.
2. Autoriteti publik mund të ndërhyjë në ushtrimin e kësaj të drejte vetëm në shkallën e parashikuar nga ligji dhe kur, në një shoqëri demokratike, kjo masë është e domosdoshme për sigurimin kombëtar, për sigurimin publik, për mirëqenien ekonomike të vendit, për mbrojtjen e rendit ose për parandalimin e veprave penale, për mbrojtjen e shëndetit ose të moralit, ose për mbrojtjen e të drejtave dhe të lirive të tjerëve.

Neni 9 – Liria e mendimit, e ndërgjegjes dhe e fesë

1. Çdo person ka të drejtën e lirisë së mendimit, të ndërgjegjes dhe të fesë; kjo e drejtë nënkupton lirinë për të ndryshuar fenë ose bindjet, si edhe lirinë për të shfaqur fenë e tij ose bindjet e tij individualisht ose kolektivisht, publikisht ose privatisht, nëpërmjet kultit, arsimit, praktikave dhe kryerjes së riteve.
2. Liria e shfaqjes së fesë së tij ose e bindjeve të tij nuk mund të bëhet objekt i kufizimeve të tjera nga ato që, të parashikuara me ligj, përbëjnë masat e nevojshme në një shoqëri demokratike, për sigurimin publik, për mbrojtjen e rendit, të shëndetit ose të moralit publik, ose për mbrojtjen e të drejtave dhe të lirive të tjerëve.

Neni 10 – Liria e shprehjes

1. Çdo person ka të drejtën e lirisë së shprehjes. Kjo e drejtë përfshin lirinë e opinionit dhe lirinë për të marrë ose për të dhënë informacione ose mendime pa ndërhyrjen e autoriteteve publike dhe pa marrë parasysht kufijtë. Ky nen nuk i ndalon Shtetet që të vendosin një regjim autorizimesh për institucionet e radiodifuzionit, të kinemasë, ose të televizionit.
2. Ushtrimi i këtyre lirive, që përmban detyrime dhe përgjegjësi, mund t'u nënshtrohet disa formaliteteve, kushteve, kufizimeve ose sanksioneve të parashikuara nga ligji që, në një shoqëri demokratike, përbëjnë masat e nevojshme për sigurimin kombëtar, integritetin territorial ose sigurimin publik, për mbrojtjen e rendit dhe parandalimin e krimit, për ruajtjen e shëndetit ose të moralit, për mbrojtjen e dinjitetit ose të të drejtave të të tjerëve, për të ndaluar përhapjen e informatave konfidenciale ose për të garantuar autoritetin dhe paanshmërinë e pushtetit gjyqësor.

Neni 11 – Liria e tubimit dhe e organizimit

1. Çdo person gëzon të drejtën e lirisë së tubimit paqësor dhe të organizimit, duke përfshirë të drejtën e themelimit, me të tjerë, të sindikatave dhe të pjesëmarrjes në to për mbrojtjen e interesave të tij.
2. Ushtrimi i këtyre të drejtave nuk mund t'u nënshtrohet kufizimeve të tjera nga ato që, të parashikuara me ligj përbëjnë në një shoqëri demokratike, masat e domosdoshme për sigurimin kombëtar, për sigurimin publik, për mbrojtjen e rendit dhe parandalimin e krimit, për ruajtjen e shëndetit ose të moralit, ose për mbrojtjen e të drejtave dhe të lirive të të tjerëve. Ky nen nuk ndalon kufizime të ligjshme të ushtrimit të këtyre të drejtave nga pjestarë të forcave të armatosura, të policisë ose të administratës shtetërore.

Neni 12 – E drejta për martesë

Që nga mosha e martesës, burri dhe gruaja kanë të drejtë të martohen dhe të krijojnë familje sipas ligjeve kombëtare që rregullojnë ushtrimin e kësaj të drejte.

Neni 13 – E drejta për ankim efektiv

Çdo person, të cilit i kanë shkelur të drejtat dhe liritë e njohura në këtë Konventë, ka të drejtë të paraqesë një ankim efektiv përpara një instance kombëtare, edhe kur kjo shkelje ka qënë kryer nga persona që veprojnë brenda ushtrimit të funksioneve të tyre zyrtare.

Neni 14 – Ndalimi i diskriminimit

Gëzimi i të drejtave dhe i lirive të njohura në këtë Konventë duhet të sigurohet, pa asnjë dallim të bazuar në shkaqe të tilla si seksi, raca, ngjyra, gjuha, feja, opinionet politike ose çdo opinion tjetër, origjina kombëtare ose shoqërore, përkatësia në një minoritet kombëtar, pasuria, lindja ose çdo situatë tjetër.

Neni 15 – Derogimi në rastet e gjendjes së jashtëzakonshme

1. Në rast lufte, ose në rast të një rreziku tjetër publik që kërcënon jetën e kombit, çdo Palë e Lartë Kontraktuese mund të marrë masa që nuk u përmbahen detyrimeve të parashikuara nga kjo Konventë, vetëm për sa e kërkon situata dhe me kusht që këto masa të mos jenë në kundërshtim me detyrimet e tjera që rrjedhin nga e drejta ndërkombëtare.
2. Dispozita e mësipërme nuk autorizon asnjë shmangie nga neni 2, me përjashtim të rastit të vdekjes që rrjedh nga akte të lejueshme të luftës dhe nga nenet 3,4 (paragrafi 1) dhe 7.
3. Çdo Palë e Lartë Kontraktuese që ushtron këtë të drejtë shmangieje mban plotësisht të informuar Sekretarin e Përgjithshëm të Këshillit të Evropës për të gjitha masat e marra dhe arsyet që i kanë shkaktuar ato. Gjithashtu, ajo duhet të informojë Sekretarin e Përgjithshëm të Këshillit të Evropës për datën në të cilën këto masa pushojnë së qeni në fuqi dhe dispozitat e Konventës vihen rishtaz plotësisht në zbatim.

Neni 16 – Kufizime të veprimtarisë politike të të huajve

Asnjë nga dispozitat e neneve 10, 11 dhe 14 nuk mund të konsiderohet sikur u ndalon Palëve të Larta Kontraktuese që t'i vënë kufizime veprimtarisë politike të të huajve.

Neni 17 – Ndalimi i shpërdorimit të së drejtës

Asnjë nga dispozitat e kësaj Konvente nuk mund të interpretohet sikur i jep një Shteti, një grupimi ose një individ, çfarëdo të drejte që të ndërmarrë një veprimtari ose të kryejë një akt që ka për qëllim zhdukjen e të drejtave ose të lirive të njohura në këtë Konventë, ose kufizime më të gjera të këtyre të drejtave se ato të parashikuara në Konventën në fjalë.

Neni 18 – Caku i kufizimeve të të drejtave

Kufizimet që, në bazë të kësaj Konvente, u bëhen të drejtave dhe lirive të lartpërmendura mund të zbatohen vetëm për qëllimin për të cilin janë parashikuar.

TITULLI II – GJYKATA EVROPIANE E TË DREJTAVE TË NJERIUT

Neni 19 – Krijimi i Gjykatës

Për të siguruar respektimin e zotimeve që rrjedhin për Palët e Larta Kontraktuese nga kjo Konventë dhe protokollet e saj, krijohet Gjykata evropiane e të Drejtave të Njeriut, tani e tutje e quajtur “Gjykata”. Ajo funksionon në mënyrë të përhershme.

Neni 20 – Numri i gjyqtarëve

Gjykata përbëhet nga një numër gjyqtarësh i barabartë me numrin e Palëve të Larta kontraktuese.

Neni 21 – Kushtet e ushtrimit të funksioneve

1. Gjyqtarët duhet të kenë karakter të lartë moral dhe të plotësojnë kushtet e kërkuara për ushtrimin e funksioneve më të larta gjyqësore ose të jenë juristë me kompetencë të shquar.
2. Gjyqtarët kanë vendin e vet në Gjykatë si individë.
3. Gjatë mandatit të tyre, gjyqtarët nuk mund të ushtrojnë asnjë veprimtari që nuk pajtohet me kërkesat e pavarësisë, paanësisë ose të disponibilitetit për një veprimtari me kohë të plotë; çdo çështje që lidhet me zbatimin e këtij paragrafi zgjidhet nga Gjykata.

Neni 22 – Zgjedhja e gjyqtarëve

1. Gjyqtarët zgjidhen nga Asambleja parlamentare për çdo Palë të Lartë kontraktuese, me shumicën e votave të shprehura, mbi bazën e një liste prej tre kandidatësh të paraqitur nga Pala e Lartë kontraktuese.
2. E njëjta procedurë ndiqet për plotësimin e Gjykatës në rast aderimi të Palëve të Larta kontraktuese të reja dhe për plotësimin e vendeve të mbetura bosh.

Neni 23 – Kohëzgjatja e mandatit

1. Gjyqtarët zgjidhen për një kohë prej gjashtë vjetësh. Ata mund të rizgjidhen. Por, mandatet e gjysmës së gjyqtarëve të zgjedhur në zgjedhjen e parë mbarojnë në fund të tre vjetëve.
2. Gjyqtarët, të cilëve u mbaron mandati në fund të periudhës fillestare prej tre vjetësh caktohen me short nga Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Evropës, menjëherë pas zgjedhjes së tyre.
3. Për të siguruar, sa të jetë e mundur, përtëritjen e mandateve të gjysmës së gjyqtarëve çdo tre vjet, Asambleja parlamentare, para se të procedojë në çdo zgjedhje të mëpasme, mund të vendosë që një ose më shumë mandate të gjyqtarëve që do të zgjidhen, të ketë një kohëzgjatje të ndryshme nga ajo e gjashtë vjetëve, por jo më shumë se nëntë vjet dhe jo më pak se tre vjet.
4. Në rastet kur ka më shumë se një mandat dhe kur Asambleja parlamentare zbaton paragrafin e mësipërm, ndarja e mandateve bëhet me short nga Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Evropës menjëherë pas zgjedhjes.
5. Gjyqtari i zgjedhur që zëvendëson gjyqtarin , të cilit nuk i ka mbaruar mandati merr mandatin e paraardhësit.
6. Mandati i gjyqtarëve mbaron kur ata mbushin moshën 70 vjeç.
7. Gjyqtarët qëndrojnë në detyrë deri sa zëvendësohen. Ata vazhdojnë të merren me çështjet që u janë caktuar.

Neni 24 – Revokimi

Gjyqtari mund të largohet nga detyra vetëm kur gjyqtarët e tjerë vendosin me një shumicë dy të tretash, se ai nuk u përgjigjet më kushteve të kërkuara.

Neni 25 – Sekretaria dhe referentët

Gjykata ka një sekretari, detyrat dhe organizimi i së cilës caktohet me rregulloren e Gjykatës. Ajo ndihmohet nga referentët ligjorë.

Neni 26 – Mbledhja plenare e Gjykatës

Gjykata në mbledhje plenare:

- a. zgjedh, për një kohë prej tre vjetësh, kryetarin dhe një ose dy zëvendëskryetarë; ata mund të rizgjidhen;
- b. krijon Dhomat për një kohë të caktuar;
- c. zgjedh kryetarët e Dhomave të Gjykatës, të cilët mund të rizgjidhen;
- d. miraton rregulloren e Gjykatës dhe
- e. zgjedh sekretarin dhe një ose më shumë zëvendëssekretarë.

Neni 27 – Komitetet, Dhomat dhe Dhoma e Madhe

1. Për shqyrtimin e çështjeve që i paraqiten, Gjykata vepron me komitete prej tre gjyqtarësh, me dhoma prej gjashtë gjyqtarësh dhe me një Dhomë të Madhe prej gjashtëmbëdhjetë gjyqtarësh. Dhomat e Gjykatës krijojnë komitete për një periudhë të caktuar.
2. Gjyqtari i zgjedhur në emër të një Shteti Palë në gjykim është anëtar me të drejtë i Dhomës dhe i Dhomës së Madhe; në rast se ky gjyqtar mungon ose kur ai nuk mund të gjykojë, Shteti Palë cakton një person që merr pjesë si gjyqtar.
3. Bëjnë pjesë në Dhomën e Madhe edhe, Kryetari i Gjykatës, zëvendëskryetarët, kryetarët e Dhomave dhe gjyqtarë të tjerë të caktuar sipas rregullores së Gjykatës. Kur çështja i është shtruar Dhomës së Madhe në bazë të nenit 43, asnjë gjyqtarë i Dhomës që ka dhënë vendimin nuk mund të marrë pjesë në të, me përjashtim të kryetarit të Dhomës dhe gjyqtarit që ka marrë pjesë në emër të Shtetit palë e interesuar.

Neni 28 – Deklarimi i papranueshmërisë nga komitetet

Një Komitet, me votë unanime, mund ta deklarojë të papranueshme ose ta çrregjistrojë një kërkesë individuale të paraqitur në bazë të nenit 34, kur një vendim i tillë mund të merret pa ndonjë shqyrtim të mëtejshëm. Vendimi është përfundimtar.

Neni 29 – Vendimet e Dhomave për papranueshmërinë dhe themelin

1. Në qoftë se asnjë vendim nuk mund të merret sipas nenit 28, një Dhomë shprehet për pranueshmërinë dhe themelin e kërkesave individuale të paraqitura në bazë të nenit 34.

2. Një Dhomë shprehet për pranueshmërinë dhe themelin e kërkesave të shteteve të paraqitura në bazë të nenit 33.
3. Përveç rasteve kur Gjykata vendos ndryshe në raste përjashtimore, për pranueshmërinë merret vendim i veçantë.

Neni 30 – Dorëheqja nga juridiksioni në favor të Dhomës së Madhe

Në qoftë se një çështje në gjykim para një Dhome paraqet një problem të rëndësishëm për interpretimin e Konventës ose të protokolleve të saj, ose kur zgjidhja e një çështjeje mund të çojë në një kundërshtim me një vendim të dhënë më parë nga Gjykata, Dhoma, derisa nuk e ka dhënë vendimin, mund të heqë dorë nga juridiksioni i saj në favor të Dhomës së Madhe, me kusht që njëra nga palët të mos ketë kundërshtim.

Neni 31 – Kompetencat e Dhomës së Madhe

Dhoma e Madhe:

- a. shprehet për kërkesat e paraqitura sipas nenit 33 ose nenit 34 kur çështja që i është kaluar nga Dhoma sipas nenit 30 ose kur çështja i është kaluar sipas nenit 43; dhe
- b. shqyrton kërkesat për këshillime të paraqitura në bazë të nenit 47.

Neni 32 – Juridiksioni i Gjykatës

1. Juridiksioni i Gjykatës shtrihet mbi të gjitha çështjet që lidhen me interpretimin dhe zbatimin e Konventës dhe të protokolleve të saj që i janë shtruar në kushtet e parashikuara në nenet 33, 34 dhe 47.
2. Në rast mosmarrëveshjeje juridiksioni vendos Gjykata.

Neni 33 – Çështjet ndërshtetërore

Çdo Palë e Lartë kontraktuese mund t'i drejtohet Gjykatës për çdo shkelje të dispozitave të Konventës e të protokolleve të saj, për të cilat mendon se ka faj një Palë e Lartë kontraktuese tjetër.

Neni 34 – Kërkesat individuale

Gjykata mund të pranojë kërkesa nga çdo person fizik, çdo organizatë joqeveritare ose nga çdo grup individësh që pretendon se është viktimë e një shkeljeje nga një Palë e Lartë kontraktuese e të drejtave të njohura

nga Konventa ose protokollet e saj. Palët e Larta kontraktuese zotohen të mos pengojnë në asnjë mënyrë ushtrimin efektiv të kësaj të drejte.

Neni 35 – Kushtet e pranueshmërisë

1. Gjykata nuk mund të vihet në lëvizje përveçse kur janë shterrur mjetet e brendshme juridike, ashtu siç kuptohen sipas parimeve të së drejtës ndërkombëtare përgjithësisht të pranuar, dhe brenda një afati prej gjashtë muajsh nga data e vendimit përfundimtar të brendshëm.
2. Gjykata nuk pranon një kërkesë individuale të paraqitur sipas nenit 34 kur
 - a. ajo është anonime; ose
 - b. ajo është në thelb e njëjtë me një kërkesë të shqyrtuar më parë nga Gjykata ose që i është shtruar për zgjidhje një instance tjetër ndërkombëtare hetimore ose vendimore, dhe kur ajo nuk përmban fakte të reja.
3. Gjykata deklaron të papranueshme çdo kërkesë individuale të paraqitur në zbatim të nenit 34, kur çmon se kërkesa nuk pajtohet me dispozitat e Konventës ose të protokolleve të saj, është haptazi e pabazuar ose abuzive.
4. Gjykata rrëzon çdo kërkesë që e çmon si të papranueshme në zbatim të këtij neni. Ajo mund të vendosë në këtë mënyrë në çdo fazë të procedimit.

Neni 36 – Ndërhyrja e të tretit

1. Në çdo çështje para një Dhome ose Dhomës së Madhe, një Palë e Lartë kontraktuese, shtetasi i së cilës është kërkues, ka të drejtë të paraqesë vërejtje me shkrim dhe të marrë pjesë në seancat.
2. Në interes të miradmistrimit të drejtësisë, kryetari i Gjykatës mund të ftojë çdo Palë të Lartë kontraktuese që nuk është palë në gjykim ose çdo person të interesuar të ndryshëm nga kërkuesi, të paraqesë vërejtje me shkrim ose të marrë pjesë në seancat.

Neni 37 – Çrregjistrimi

1. Në çdo moment të procedurës, Gjykata mund të vendosë të çrregjistrojë një kërkesë kur rrethanat lejojnë të arrihet në përfundimin se:

- a. kërkuesi nuk ka ndërmend ta ndjekë më çështjen; ose
- b. mosmarrëveshja është zgjidhur; ose
- c. për çdo arsye tjetër, ekzistencën e së cilës e konstaton Gjykata, nuk përlijet më vazhdimi i shqyrtimit të kërkesës.

Megjithatë, Gjykata vazhdon shqyrtimin e kërkesës kur këtë e kërkon respektimi i të drejtave të njeriut të garantuara nga Konventa dhe protokollet e saj.

2. Gjykata mund të vendosë rirregjistrimin e një kërkesë kur çmon se e përlijin rrethanat.

Neni 38 – Shqyrtimi kontradiktor i çështjes dhe procedura e pajtimit

1. Kur Gjykata deklaron të pranueshme një kërkesë, ajo
 - a. vazhdon shqyrtimin kontradiktor të çështjes me përfaqësuesit e palëve dhe, kur është rasti, procedon nëpërmjet hetimit për zhvillimin efektiv të të cilit Shtetet e interesuara duhet të krijojnë të gjitha lehtësitë e nevojshme;
 - b. vihet në dispozicion të të interesuarve për të arritur në një zgjidhje me pajtim të çështjes, duke u nisur nga respektimi i të drejtave të njeriut ashtu siç i njeh Konventa dhe protokollet e saj.
2. Procedura e përshkruar në paragrafin 1.b është konfidenciale.

Neni 39 – Përfundimi i zgjidhjes me pajtim

Në rast zgjidhjeje me pajtim, Gjykata e çregjistron çështjen me një vendim i cili kufizohet me një paraqitje të shkurtër të fakteve dhe me zgjidhjen e dhënë.

Neni 40 – Dëgjimi publik dhe e drejta për tu njohur me dokumentet

1. Dëgjimi është publik përveçse kur Gjykata vendos ndryshe për shkak të rrethanave përjashtimore.
2. Dokumentet e depozituara në sekretari janë të hapura për publikun përveçse kur kryetari i Gjykatës vendos ndryshe.

Neni 41 – Shpërblimi i drejtë

Kur Gjykata deklaron shkelje të Konventës ose të protokolleve të saj, dhe në qoftë se e drejta e brendëshme e Palës së Lartë kontraktuese mundëson vetëm një mënjanim të pjesshëm të pasojave që kanë rrjedhur nga kjo shkelje, Gjykata, kur ka vend, i cakton palës së dëmtuar, një shpërblim të drejtë.

Neni 42 – Vendimet e Dhomave

Vendimet e Dhomave bëhen përfundimtare sipas dispozitave të nenit 44, paragrafi 2.

Neni 43 – Dërgimi në Dhomën e Madhe

1. Brenda një afati prej tre muajsh nga data e vendimit të themelit të një Dhome, çdo palë në çështje mund, në raste të veçanta, të kërkojë dërgimin e çështjes para Dhomës së Madhe.
2. Një kolegji prej pesë gjyqtarësh të Dhomës së Madhe e pranon kërkesën në qoftë se çështja ngre një problem të rëndësishëm për interpretimin ose zbatimin e Konventës ose të protokolleve të saj, ose një problem të rëndësishëm me karakter të përgjithshëm.
3. Kur kolegji e pranon kërkesën, Dhoma e Madhe shprehet për çështjen me vendim.

Neni 44 – Vendimet përfundimtare

1. Vendimi i Dhomës së Madhe është përfundimtar;
2. Vendimi i një Dhome bëhet përfundimtar
 - a. kur palët deklarojnë se nuk do të kërkojnë dërgimin e çështjes para Dhomës së Madhe; ose
 - b. kur tre muaj pas datës së vendimit, dërgimi i çështjes para Dhomës së Madhe nuk është kërkuar; ose
 - c. kur kolegji i Dhomës së Madhe e ka rrëzuar kërkesën për dërgim të formuluar në zbatim të nenit 43.
3. Vendimi përfundimtar shpallet publikisht.

Neni 45 – Arsyetimi i vendimeve

1. Vendimet, edhe ato që deklarojnë pranueshmërinë ose papranueshmërinë e kërkesave, arsyetohen.
2. Në qoftë se vendimi nuk shpreh tërësisht ose pjesërisht opinionin e njëzëshëm të gjyqtarëve, çdo gjyqtar ka të drejtë të bashkëngjisë parashtrësën e opinionit të tij të veçantë.

Neni 46 – Fuqia detyruese dhe zbatimi i vendimeve

1. Palët e Larta kontraktuese zotohen t'iu binden vendimeve përfundimtare të Gjykatës në mosmarrëveshjet në të cilat ata janë palë.
2. Vendimi përfundimtar i Gjykatës i transmetohet Komitetit të Ministrave i cili mbikëqyr zbatimin e tij.

Neni 47 – Këshillat

1. Gjykata, me kërkesë të Komitetit të Ministrave, mund të japë këshilla për çështje juridike që lidhen me interpretimin e Konventës dhe të protokollleve të saj.
2. Këto këshilla nuk mund të jepen për çështje që kanë të bëjnë me përmbajtjen ose masën e të drejtave dhe lirive të përcaktuara në titullin I të Konventës dhe në protokollin dhe as për çështje të tjera që Gjykata ose Komiteti i Ministrave mund të shqyrtojnë për shkak të paraqitjes së një rekursi të parashikuar nga Konventa.
3. Vendimi i Komitetit të Ministrave për t'i kërkuar këshillë Gjykatës merret me votën e shumicës së përfaqësuesve që kanë të drejtë vendi në Komitet.

Neni 48 – Kompetenca këshillimore e Gjykatës

Gjykata vendos nëse kërkesa për këshillë e paraqitur nga Komiteti i Ministrave hyn në kompetencën e saj siç është përcaktuar në nenin 47.

Neni 49 – Arsyetimi i këshillave

1. Këshilla e Gjykatës arsyetohet.
2. Në qoftë se këshilla nuk shpreh tërësisht ose pjesërisht opinionin e njëzëshëm të gjyqtarëve, çdo gjyqtar ka të drejtë të bashkëngjisë parashtrësën e opinionit të tij të veçantë.

3. Këshilla e Gjykatës i transmetohet Komitetit të Ministrave.

Neni 50 – Shpenzimet e funksionimit të Gjykatës

Shpenzimet e funksionimit të Gjykatës përballohen nga Këshilli i Evropës.

Neni 51 – Privilegjet dhe imunitetet e gjyqtarëve

Gjyqtarët, gjatë ushtrimit të funksioneve të tyre, gëzojnë privilegjet dhe imunitetet e parashikuara në nenin 40 të statutit të Këshillit të Evropës dhe në marrëveshjet e lidhura në zbatim të këtij neni.

TITULLI III – DISPOZITA TË NDRYSHME

Neni 52 – Hetimet e Sekretarit të Përgjithshëm

Çdo Palë e Lartë kontraktuese do të japë, me kërkesë të Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës, shpjegimet e kërkuara mbi mënyrën në të cilën e drejta e saj e brendshme siguron zbatimin efektiv të të gjitha dispozitave të kësaj Konvente.

Neni 53 – Mbrojtja e të drejtave të njohura të njeriut

Asnjë nga dispozitat e kësaj Konvente nuk do të interpretohet si kufizuese ose cënuese e të drejtave të njeriut dhe e lirive themelore që do të mund të njihen në përputhje me ligjet e çdo Pale kontraktuese ose me çdo Konventë tjetër në të cilën kjo Palë kontraktuese është palë.

Neni 54 – Kompetencat e Komitetit të Ministrave

Asnjë dispozitë e kësaj Konvente nuk cënon kompetencat që i janë njohur Komitetit të Ministrave nga Statuti i Këshillit të Evropës.

Neni 55 – Dorëheqja dhe mënyra të tjera të zgjidhjes së mosmarrëveshjeve

Palët e Larta kontraktuese heqin dorë reciprokisht, me përjashtim të rastit të një kompromisi të posaçëm, nga përfitimi prej traktateve, konventave ose deklaratave që ekzistojnë midis tyre, për të zgjidhur me anë të një ankimi, një mosmarrëveshje të lindur nga interpretimi ose zbatimi i kësaj Konvente, në mënyrë të ndryshme nga ajo e parashikuar nga Konventa në fjalë.

Neni 56 – Zbatimi territorial

1. Çdo Shtet mund, në çastin e ratifikimit ose në çdo çast tjetër të mëvonshëm, të deklarojë me anë të një njoftimi të drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës se kjo Konventë do të zbatohet me rezervën e paragrafit 4 të këtij neni, për të gjithë territoret ose për njërin çfarëdo nga territoret, marrëdhëniet ndërkombëtare të të cilëve ai i siguron.
2. Konventa do të zbatohet për territorin ose territoret e caktuara në njoftim tridhjetë ditë pas datës në të cilën Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Evropës do të ketë marrë këtë njoftim.
3. Në territoret e lartpërmendur dispozitat e kësaj Konvente do të zbatohen duke marrë parasysh nevojat lokale.
4. Çdo Shtet i cili ka bërë një deklaratë në përputhje me paragrafin e parë të këtij neni, mund, në çdo çast të mëvonshëm, të deklarojë përsa u përket një ose disa territoreve të përmendur në këtë deklaratë, se pranon kompetencën e Komisionit për shqyrtimin e ankimeve të personave fizikë, të organizatave jo qeveritare ose të grupeve të individëve në përputhje me nenin 34 të kësaj Konvente.

Neni 57 – Rezervat

1. Çdo shtet mund, në çastin e nënshkrimit të Kësaj Konvente ose të depozitimit të instrumentit të tij të ratifikimit, të formulojë ndonjë rezervë në lidhje me një dispozitë të veçantë të Konventës, përderisa një ligj në fuqi në atë kohë në territorin e tij nuk është në përputhje me këtë dispozitë. Rezervat me karakter të përgjithshëm nuk janë të autorizuara sipas këtij neni.
2. Çdo rezervë e bërë në përputhje me këtë nen duhet të përmbajë një paraqitje të shkurtër të ligjit në fjalë.

Neni 58 – Denoncimi

1. Një Palë e Lartë kontraktuese mund të denoncojë këtë Konventë vetëm pas kalimit të pesë vjetëve nga data e hyrjes së Konventës në fuqi për këtë palë dhe me një paralajmërim prej gjashtë muaj, të bërë me një njoftim të drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës, i cili informon Palët e tjera kontraktuese.
2. Ky denoncim nuk mund të ketë për efekt të lirojë Palën e Lartë Kontraktuese në fjalë nga detyrimet e përmbajtura në këtë Konventë

lidhur me çdo fakt që, po të përbëjë shkelje të këtyre detyrimeve, që mund të jetë kryer nga ajo përpara datës në të cilën denoncimi bëhet i efektshëm.

3. Me të njëjtën rezervë, çdo Palë kontraktuese që do të pushojë së qëni anëtare e Këshillit të Evropës, do të pushojë së qëni Palë në këtë Konventë.
4. Konventa mund të denoncohet në përputhje me dispozitat e paragrafeve të mëparshëm përsa i përket çdo territori për të cilin ajo ka qënë deklaruar e zbatueshme në bazë të nenit 56.

Neni 59 – Nënshkrimi dhe ratifikimi

1. Kjo Konventë u paraqitet për nënshkrim Anëtarëve të Këshillit të Evropës. Ajo duhet të ratifikohet. Ratifikimet dorëzohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës.
2. Kjo Konventë hyn në fuqi pas dorëzimit të dhjetë instrumenteve të ratifikimit.
3. Për çdo nënshkrues që do ta ratifikojë më vonë, Konventa do të hyjë në fuqi që me dorëzimin e instrumentit të ratifikimit.
4. Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Evropës njofton të gjithë Anëtarët e Këshillit të Evropës për hyrjen në fuqi të Konventës, për emrat e Palëve të Larta kontraktuese që do ta ratifikojnë, si edhe për dorëzimin e mëvonshëm të çdo instrumenti të ratifikimit.

Bërë në Romë, më 4 nëntor 1950, në frëngjisht dhe anglisht, të dy tekstet janë të barazvlershme, në një ekzemplar të vetëm, i cili depozitohet në arkivat e Këshillit të Evropës. Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Evropës i komunikon një kopje të vërtetuar konform të gjithë nënshkruesve.

Protokoll shtojcë i Konventës së Mbrojtjes së të Drejtave të Njeriut dhe të Lirive themelore

Qeveritë nënshkruese, Anëtare të Këshillit të Evropës,

Të vendosura që të marrin masat e përshtatshme për të siguruar garancinë kolektive të të drejtave dhe të lirive të tjera nga ato që figurojnë tashmë në Titullin I të Konventës së Mbrojtjes së të Drejtave të Njeriut dhe të Lirive themelore, të nënshkruar në Romë, më 4 nëntor 1950 (e quajtur më poshtë "Konventa"),

Janë marrë vesh për sa vijon:

Neni 1 – Mbrojtja e pronës

Çdo person fizik ose moral ka të drejtë për respektimin e pasurisë së tij. Askush nuk mund të privohet nga prona e tij veçse për arsye të dobisë publike dhe në kushtet e parashikuar nga ligji dhe nga parimet e përgjithshme të së drejtës ndërkombëtare.

Dispozitat e mëparshme nuk çenojnë të drejtën e Shteteve që të vënë në fuqi ligjet që ato i quajnë të domosdoshme për të rregulluar përdorimin e pasurive në përputhje me interesin e përgjithshëm ose për të siguruar pagesën e taksave, ose të kontributeve të tjera, ose të gjobave.

Neni 2 – E drejta për arsim

Askujt nuk mund t'i mohohet e drejta për arsim. Shteti, në ushtrimin e funksioneve që merr përsipër në fushën e edukimit dhe të arsimit, respekton të drejtën e prindërve për të siguruar këtë edukim dhe arsim në përputhje me bindjet e tyre fetare dhe filozofike.

Neni 3 – E drejta për zgjedhje të lira

Palët e Larta kontraktuese angazhohen që të organizojnë, në intervale kohe të arsyeshme, zgjedhje të lira me votim të fshehtë, në kushte që sigurojnë shprehjen e lirë të mendimit të popullit për zgjedhjen e trupit legjislativ.

Neni 4 – Zbatimi territorial

Çdo Palë e Lartë kontraktuese, në çastin e nënshkrimit ose të ratifikimit të këtij Protokollit ose në çdo çast tjetër të mëvonshëm, mund t'i njoftojë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës një deklaratë që cakton masën në të cilën ajo angazhohet të zbatojë dispozitat e këtij Protokollit në territoret e përmendura në deklaratën në fjalë, marrëdhëniet ndërkombëtare të të cilave ajo i siguron.

Çdo Palë e Lartë kontraktuese që ka njoftuar një deklaratë në bazë të paragrafit të mësipërm mund, herë pas here, të njoftojë një deklaratë të re që ndryshon termat e çdo deklarate të mëparshme ose që i jep fund zbatimit të dispozitave të këtij Protokollit mbi një territor çfarëdo.

Një deklaratë e bërë në përputhje me këtë nen do të konsiderohet si e bërë në përputhje me paragrafin 1 të nenit 56 të Konventës.

Neni 5 – Lidhjet me Konventën

Palët e Larta kontraktuese do t'i konsiderojnë nenet 1, 2, 3 dhe 4 të këtij Protokollit si nene shtojcë të Konventës dhe të gjitha dispozitat e Konventës do të zbatohen rrjedhimisht.

Neni 6 – Nënshkrimi dhe ratifikimi

Ky Protokoll u paraqitet për nënshkrim Anëtarëve të Këshillit të Evropës, nënshkrues të Konventës; ai do të ratifikohet njëkohësisht me Konventën ose pas ratifikimit të kësaj. Ai do të hyjë në fuqi pas depozitimit të dhjetë instrumenteve të ratifikimit. Për çdo nënshkrues që do ta ratifikojë më vonë, Protokollit do të hyjë në fuqi që me depozitimin e instrumentit të ratifikimit.

Instrumentet e ratifikimit do të dorëzohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës, i cili do t'u bëjë të njohur të gjithë Anëtarëve emrat e atyre që do ta kenë ratifikuar.

Bërë në Paris, më 20 mars 1952, në frengjisht dhe në anglisht, të dy tekstet janë të barazvlershme, në një ekzemplar të vetëm, i cili depozitohet në arkivat e Këshillit të Evropës. Sekretari i Përgjithshëm i komunikon një kopje të vërtetuar konform secilës prej qeverive nënshkruese.

Protokolli n° 4 i Konventës së Mbrojtjes së të Drejtave të Njeriut dhe të Lirive themelore, i cili njih disa të drejta dhe liri të tjera nga ato që figurojnë tashmë në Konventën dhe në Protokollin e parë shtojcë të Konventës

Qeveritë nënshkruese, Anëtare të Këshillit të Evropës,

Të vendosura që të marrin masat e përshtatshme për të siguruar garancinë kolektive të të drejtave dhe të lirive të tjera nga ato që figurojnë tashmë në Titullin I të Konventës së Mbrojtjes së të Drejtave të Njeriut dhe të Lirive Themelore, të nënshkruar në Romë, më 4 nëntor 1950 (e quajtur më poshtë "Konventa") dhe në nenet 1 deri 3 të Protokollit të parë shtojcë e Konventës, të nënshkruar në Paris më 20 mars 1952,

Janë marrë vesh për sa vijon:

Neni 1 – Ndalimi i burgimit për borxhe

Askujt nuk mund t'i hiqet liria për të vetmen arsye se nuk është në gjendje të përmbushë një detyrim kontraktor.

Neni 2 – Liria e lëvizjes

1. Kushdo që ndodhet në mënyrë të rregullt në territorin e një Shteti ka të drejtë të lëvizë lirisht në të dhe të zgjedhë lirisht vendbanimin e tij.
2. Çdo person është i lirë të largohet nga çdo vend, duke përfshirë të tijin.
3. Ushtrimi i këtyre të drejtave nuk mund të bëhet objekt i kufizimeve të tjera nga ato të cilat, të parashikuar nga ligji, përbëjnë masa të domosdoshme, në një shoqëri demokratike, për sigurinë kombëtare, sigurinë publike, ruajtjen e rendit publik, parandalimin e veprave penale, mbrojtjen e shëndetit apo të moralit, ose mbrojtjen e të drejtave dhe të lirive të të tjerëve.
4. Të drejtat e njohura në paragrafin 1 mund, gjithashtu, në disa zona të përcaktuara, t'u nënshtrohen disa kufizimeve të cilat, të parashikuara me ligj janë të justifikuar nga interesi publik në një shoqëri demokratike.

Neni 3 – Ndalimi i dëbimit të shtetasve

1. Askush nuk mund të dëbohet, me anë të një mase individuale ose kolektive, nga territori i Shtetit në të cilin ai është shtetas.
2. Askujt nuk mund t'i hiqet e drejta për të hyrë në territorin e Shtetit në të cilin ai është shtetas.

Neni 4 – Ndalimi i dëbimit kolektiv të të huajve

Dëbimet kolektive të të huajve janë të ndaluara.

Neni 5 – Zbatimi territorial

1. Çdo Palë e Lartë kontraktuese mund, në çastin e nënshkrimit ose të ratifikimit të këtij Protokollit ose në çdo çast të mëvonshëm, t'i njoftojë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës një deklaratë që përcakton masën në të cilën ajo angazhohet të zbatojë dispozitat e këtij Protokollit në territoret e përcaktur në deklaratën në fjalë, marrëdhëniet ndërkombëtare të të cilëve ajo i siguron.
2. Çdo Palë e Lartë kontraktuese që ka njoftuar një deklaratë në bazë të paragrafit të mësipërm mund, herë pas here, të njoftojë një deklaratë të re që ndryshon termat e çdo deklarate të mëparshme ose që i jep fund zbatimit të dispozitave të këtij Protokollit mbi një territor çfarëdo.
3. Një deklaratë e bërë në përputhje me këtë nen do të konsiderohet si e bërë në përputhje me paragrafin 1 të nenit 56 të Konventës.
4. Territori i çdo Shteti për të cilin zbatohet ky Protokoll në bazë të ratifikimit të tij ose të pranimin të tij nga Shteti në fjalë, dhe secili nga territoret për të cilët zbatohet ky Protokoll në bazë të një deklarate të nënshkruar nga Shteti në fjalë në përputhje me këtë nen, do të quhen territore më vete në vështrim të referencave që u bëhen territoreve të një Shteti në nenet 2 dhe 3.
5. Çdo shtet që ka bërë një deklaratë në përputhje me paragrafin 1 apo 2 të këtij neni, në çdo çast të mëvonshëm, mund të deklarojë, në lidhje me një ose më shumë territore të parashikuara në këtë deklaratë se pranon kompetencën e Gjykatës për shqyrtimin e kërkesave të personave fizikë, të organizatave joqeveritare ose të grupeve të individëve, siç parashikohet në nenin 34 të Konventës, në bazë të nenit 1 deri 4 të këtij Protokollit apo të disa prej tyre.

Neni 6 – Lidhjet me Konventën

Palët e Larta kontraktuese do t'i konsiderojnë nenet 1 deri 5 të këtij Protokollit si nene shtojcë Konventës dhe të gjitha dispozitat e Konventës do të zbatohen rrjedhimisht.

Neni 7 – Nënshkrimi dhe ratifikimi

1. Ky Protokoll u paraqitet për nënshkrim Anëtarëve të Këshillit të Evropës, nënshkrues të Konventës; ai do të ratifikohet njëkohësisht me Konventën ose pas ratifikimit të kësaj. Ai do të hyjë në fuqi pas depozitimit të pesë instrumenteve të ratifikimit. Për çdo nënshkrues që do ta ratifikojë më vonë, Protokollit do të hyjë në fuqi që me depozitimin e instrumentit të ratifikimit.
2. Instrumentet e ratifikimit do të dorëzohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës, i cili do t'u bëjë të njohur të gjithë Anëtarëve emrat e atyre që do ta kenë ratifikuar.

Në bazë të sa më sipër, nënshkruesit rregullisht të autorizuar, e nënshkruan këtë Protokoll.

Bërë në Strasburg, më 16 shtator 1963, në frëngjisht dhe në anglisht, të dy tekstet janë të barazvlershme, në një ekzemplar të vetëm, i cili depozitohet në arkivat e Këshillit të Evropës. Sekretari i Përgjithshëm i komunikon një kopje të vërtetuar konform secilit prej Shteteve nënshkruese.

**Protokolli n° 6 i Konventës së Mbrojtjes së
të Drejtave të Njeriut dhe të Lirive
themelore lidhur me heqjen e dënimit me
vdekje**

Shtetet, Anëtare të Këshillit të Evropës, nënshkruese të këtij Protokolli të Konventës së Mbrojtjes së të Drejtave të Njeriut dhe të Lirive Themelore, të nënshkruar në Romë, më 4 nëntor 1950 (më poshtë e quajtur "Konventa),

Duke marrë parasysh se zhvillimet e ndodhura në shumë shtete, anëtare të Këshillit të Evropës tregojnë një prirje të përgjithshme në favor të heqjes së dënimit me vdekje,

Janë marrë vesh për sa vijon:

Neni 1 – Heqja e dënimit me vdekje

Dënimi me vdekje hiqet. Askush nuk mund të ndëshkohet me një dënim të tillë, as të ekzekutohet.

Neni 2 – Dënimi me vdekje në kohë lufte

Një Shtet mund të parashikojë në legjislacionin e tij dënimin me vdekje për veprime të kryera në kohë lufte ose rreziku shumë të afërt të luftës; një dënim i tillë do të zbatohet vetëm në rastet e parashikuara nga ky legjislacion dhe në përputhje me dispozitat e tij. Ky shtet do t'i komunikojë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës dispozitat që përfshin legjislacioni në fjalë.

Neni 3 – Ndalimi i derogimeve

Asnjë përjashtim nuk lejohet për dispozitat e këtij Protokolli në bazë të nenit 15 të Konventës.

Neni 4 – Ndalimi i rezervave

Asnjë rezervë nuk pranohet në lidhje me dispozitat e këtij Protokolli në bazë të nenit 57 të Konventës.

Neni 5 – Zbatimi territorial

1. Çdo Shtet mund, në çastin e nënshkrimit ose të dorëzimit të instrumentit të tij të ratifikimit, të pranimit ose të miratimit të caktojë territorin ose territoret në të cilët do të zbatohet ky Protokoll.
2. Çdo Shtet mund, në çdo çast të mëvonshëm, me anë të një deklaratë të drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës, ta shtrijë zbatimin e këtij Protokoll në çdo territor tjetër të përcaktur në deklaratë. Protokollin do të hyjë në fuqi në lidhje me këtë territor ditën e parë të muajit që do të pasojë datën e marrjes së deklaratës nga Sekretari i Përgjithshëm.
3. Çdo deklaratë e bërë në bazë të dy paragrafeve të mësipërme do të mund të tërhiqet, lidhur me çdo territor të caktuar në atë deklaratë, me një njoftim të drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm. Tërheqja do të bëhet e efektshme ditën e parë të muajit që pason datën e marrjes së deklaratës nga Sekretari i Përgjithshëm.

Neni 6 – Lidhjet me konventën

Shtetet Palë i konsiderojnë nenet 1 deri 5 të këtij Protokollin si nene shtojcë të Konventës dhe të gjitha dispozitat e Konventës do të zbatohen rrjedhimisht.

Neni 7 – Nënshkrimi dhe ratifikimi

Ky Protokoll u paraqitet për nënshkrim Shteteve anëtare të Këshillit të Evropës, nënshkruese të Konventës. Ai do t'i nënshtrohet ratifikimit, pranimit ose miratimit. Një Shtet, anëtar i Këshillit të Evropës nuk do të mund të ratifikojë, të pranojë ose të miratojë këtë Protokoll pa pasur ratifikuar njëkohësisht ose përparësisht Konventën. Instrumentet e ratifikimit, të pranimit ose të miratimit, do të depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës.

Neni 8 – Hyrja në fuqi

1. Ky Protokoll do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit që pason datën në të cilën pesë Shtete anëtarë të Këshillit të Evropës do të kenë shprehur pëlqimin e tyre për t'u lidhur me Protokollin sipas dispozitave të nenit 7.
2. Për çdo Shtet anëtar që do të shpreh më vonë pëlqimin e tij për t'u lidhur me Protokollin, ky do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit që pason datën e depozitimit të instrumentit të ratifikimit, të pranimit ose të miratimit.

Neni 9 – Funksonet e depozituesit

Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Evropës do t'i njoftojë shtetet anëtare të Këshillit:

- a. për çdo nënshkrim;
- b. për dorëzimin e çdo instrumenti ratifikimi, pranimi ose miratimi;
- c. për çdo datë të hyrjes në fuqi të këtij Protokoll sipas neneve 5 dhe 8;
- d. për çdo akt, njoftim ose komunikim tjetër lidhur me këtë Protokoll.

Në bazë të sa më sipër, nënshkruesit rregullisht të autorizuar, e nënshkruan këtë Protokoll.

Bërë në Strasburg, më 28 prill 1983, në frëngjisht dhe në anglisht, të dy tekstet janë të barazvlershme, në një ekzemplar të vetëm, i cili depozitohet në arkivat e Këshillit të Evropës. Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Evropës i komunikon një kopje të vërtetuar konform secilit prej Shteteve anëtare të Këshillit të Evropës.

Protokolli n° 7 i Konventës së Mbrojtjes së të Drejtave të Njeriut dhe të Lirive themelore

Shtetet, anëtare të Këshillit të Evropës, nënshkruese të këtij Protokollit,

Të vendosura që të marrin masat e përshtatshme për të siguruar garancinë kolektive të disa të drejtave dhe lirive nga Konventa e Mbrojtjes së të Drejtave të Njeriut dhe të Lirive Themelore, të nënshkruar në Romë, më 4 nëntor 1950 (e quajtur më poshtë "Konventa"),

Janë marrë vesh për sa vijon:

Neni 1 – Garancitë procedurale në rast dëbimi të të huajve

1. Një i huaj që ka rezidencë të rregullt në territorin e një Shteti nuk mund të dëbohet veçse në zbatim të një vendimi të marrë në përputhje me ligjin dhe duhet t'i jepet mundësia:
 - a. të vërë në dukje arsyet e vlefshme kundër dëbimit të tij,
 - b. të kërkojë shqyrtimin e çështjes të tij, dhe
 - c. të përfaqësohet për këto qëllime përpara autoritetit kompetent ose një ose disa personave të caktuar nga ky autoritet.
2. Një i huaj mund të dëbohet përpara ushtrimit të të drejtave të radhitura në paragrafin 1, a, b dhe c të këtij neni kur ky dëbim është i domosdoshëm në interes të rendit publik ose është bazuar mbi arsye të sigurimit kombëtar.

Neni 2 – E drejta e apelit në çështjet penale

1. Çdo person i deklaruar fajtor për një vepër penale nga një gjykatë ka të drejtë të paraqesë për shqyrtim përpara një gjykate më të lartë deklarimin e fajësisë ose dënimit. Ushtrimi i kësaj të drejte, duke përfshirë shkaqet për të cilat ajo mund të ushtrohet, janë të përcaktuara me ligj.
2. Kjo e drejtë mund të ketë përjashtime për vepra të lehta siç janë përcaktuar nga ligji, ose kur i interesuari ka qenë gjykuar në shkallë të parë nga gjykata më e lartë, ose deklaruar fajtor dhe dënuar në vijim të një kundërshtimi kundër pafajësisë së tij.

Neni 3 – E drejta për zhdëmtim në rast gabimi gjyqësor

Kur një dënim penal përfundimtar është anuluar më vonë, ose në rast faljeje, për shkak të një fakti të ri ose të zbuluar rishtaz që provon kryerjen e një gabimi gjyqësor, personi që ka pësuar dëmin për arsye të këtij dënimi zhdëmtohet, sipas ligjit ose zakonit në fuqi në Shtetin në fjalë, me përjashtim të rastit kur është provuar se moszbulimi në kohën e duhur i faktit të panjohur është shkaktuar tërësisht ose pjesërisht prej tij.

Neni 4 – E drejta për të mos u gjykuar ose dënuar dy herë

1. Askush nuk mund të ndiqet ose të dënohet penalisht nga gjykatat e të njëjtit Shtet për një vepër për të cilën ai është deklaruar më parë i pafajshëm ose dënuar me një vendim gjyqësor përfundimtar në përputhje me ligjin dhe procedurën penale të këtij Shteti.
2. Dispozitat e paragrafit të mësipërm nuk pengojnë rihapjen e procesit, në përputhje me ligjin dhe procedurën penale të Shtetit në fjalë, në rast se fakte të reja ose të zbuluar rishtaz, ose një ves themelor në procedurën e mëparshme janë të një natyre të tillë që mund të çenojnë vendimin e dhënë.
3. Asnjë përjashtim nuk lejohet për këtë nen në përputhje me nenin 15 të Konventës.

Neni 5 – Barazia ndërmjet bashkëshortëve

Bashkëshortët gëzojnë barazinë e të drejtave dhe të përgjegjësive me karakter civil midis tyre dhe në marrëdhëniet me fëmijët e tyre në lidhje me martesën, gjatë martesës dhe me zgjidhjen e saj. Ky nen nuk i pengon Shtetet që të marrin masat e nevojshme në interes të fëmijëve.

Neni 6 – Zbatimi territorial

1. Çdo Shtet mund, në çastin e nënshkrimit ose të dorëzimit të instrumentit të tij të ratifikimit, të pranimit ose të miratimit të caktojë territorin ose territoret në të cilët do të zbatohet ky Protokoll, duke përcaktuar masën në të cilën ai angazhohet të zbatojë dispozitat e këtij Protokoll në këtë ose këto territore.
2. Çdo Shtet që ka bërë deklaratë sipas paragrafit 1 dhe 2 të këtij neni, në çdo çast të mëvonshëm, mund të deklarojë në lidhje me një ose më shumë territore të parashikuara në këtë deklaratë, se pranon kompetencën e gjykatës për shqyrtimin e kërkesave të personave fizikë, të organizatave joqeveritare ose të grupeve të individëve, siç

parashikohet në nenin 34 të Konvenës, në bazë të neneve 1 deri 5 të këtij Protokoll.

3. Çdo deklaratë e bërë në bazë të dy paragrafeve të mësipërm mund të tërhiqet ose të ndryshohet, lidhur me çdo territor të caktuar në atë deklaratë, me një njoftim të drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm. Tërheqja ose ndryshimi do të bëhet e efektshme ditën e parë të muajit që pason mbarimin e një periudhe prej dy muajsh pas datës së marrjes së deklaratës nga Sekretari i Përgjithshëm.
4. Një deklaratë e bërë në përputhje me këtë nen do të konsiderohet si e bërë në përputhje me paragrafin 1 të nenit 56 të Konventës.
5. Territori i çdo Shteti në të cilin zbatohet ky Protokoll si pasojë e ratifikimit, pranimit ose miratimit të tij nga Shteti në fjalë dhe secili nga territoret në të cilat zbatohet Protokoll si pasojë e një deklaratë të nënshkruar nga Shteti në fjalë në përputhje me këtë nen, mund të konsiderohet si territor më vete në lidhje me referencën që i bëhet territorit të një Shteti në nenin 1.
6. Çdo shtet që ka bërë deklaratë sipas paragrafit 1 ose 2 të këtij neni, në çdo çast të mëvonshëm, mund të deklarojë në lidhje me një ose më shumë territore të parashikuara në këtë deklaratë, se pranon kompetencën e Gjykatës për shqyrtimin e kërkesave të personave fizikë, të organizatave joqeveritare ose të grupeve të individëve, siç parashikohet në nenin 34 të Konventës, në bazë të neneve 1 deri 5 të këtij Protokoll.

Neni 7 – Lidhjet me konventën

Shtetet Palë i quajnë nenet 1 deri 6 të këtij Protokoll si nene shtojcë të Konventës dhe të gjitha dispozitat e Konventës zbatohen rrjedhimisht.

Neni 8 – Nënshkrimi dhe ratifikimi

Ky Protokoll u paraqitet për nënshkrim Shteteve anëtare të Këshillit të Evropës, që kanë nënshkruar Konventën. Ai do t'i nënshtrohet ratifikimit, pranimit ose miratimit. Një Shtet, anëtar i Këshillit të Evropës nuk mund të ratifikojë, të pranojë ose të miratojë këtë Protokoll pa pasur ratifikuar njëkohësisht ose përparësisht Konventën. Instrumentet e ratifikimit, të pranimit ose të miratimit, do të depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës.

Neni 9 – Hyrja në fuqi

1. Ky Protokoll do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit që pason mbarimin e një periudhe prej dy muajsh pas datës në të cilën shtatë Shtete anëtare të Këshillit të Evropës do të kenë shprehur pëlqimin e tyre për t'u lidhur me Protokollin sipas dispozitave të nenit 8.
2. Për çdo Shtet anëtar që do të shpreh më vonë pëlqimin e tij për t'u lidhur me Protokollin, ky do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit që pason mbarimin e një periudhe prej dy muajsh pas datës së depozitimit të instrumentit të ratifikimit, të pranimit ose të miratimit.

Neni 10 – Funksionet e depozituesit

Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Evropës do t'i njoftojë të gjithë Shtetet anëtare të Këshillit të Evropës:

- a. për çdo nënshkrim;
- b. për dorëzimin e çdo instrumenti ratifikimi, pranimi ose miratimi;
- c. për çdo datë të hyrjes në fuqi të këtij Protokoll në përputhje me nenet 6 dhe 9;
- d. për çdo akt, njoftim ose deklaratë tjetër që ka lidhje me këtë Protokoll.

Në bazë të sa më sipër, nënshkruesit rregullisht të autorizuar, nënshkruan këtë Protokoll.

Bërë në Strasburg, më 22 nëntor 1984, në frëngjisht dhe në anglisht, të dy tekstet janë të barazvlershme, në një ekzemplar të vetëm, i cili depozitohet në arkivat e Këshillit të Evropës. Sekretari i Përgjithshëm i komunikon një kopje të vërtetuar konform secilit prej Shteteve anëtare të Këshillit të Evropës.